

Báo cáo vấn đề

Người khuyết tật với khác biệt về văn hóa và ngôn ngữ

Phiên bản Đọc Dễ hiểu

Tháng Ba năm 2021

Cách sử dụng báo cáo vấn đề này

Ủy ban Điều tra Tối cao về Người khuyết tật (Ủy ban Điều tra Tối cao) đã viết báo cáo vấn đề này.

Khi quý vị thấy từ 'chúng tôi', chữ này có nghĩa là Ủy ban Điều tra Tối cao.

Chúng tôi đã viết báo cáo vấn đề này để quý vị đọc dễ hiểu.

Chúng tôi có viết một số từ in **đậm**.

Nghĩa là các mẫu tự của những chữ này dày hơn và đậm hơn.

Chúng tôi giải thích những từ này có nghĩa là gì.

Ở trang 26 có danh sách những chữ này.

Báo cáo vấn đề đọc dễ hiểu này là **tóm tắt** của một báo cáo vấn đề khác.

Điều này có nghĩa là tài liệu này chỉ bao gồm những ý tưởng quan trọng nhất.

Quý vị có thể tìm báo cáo vấn đề kia trên **trang mạng của chúng tôi**.

Quý vị có thể yêu cầu trợ giúp để đọc báo cáo vấn đề này. Một người bạn, người trong gia đình hoặc người hỗ trợ có thể giúp quý vị.

Vấn đề là một chủ đề hoặc vấn đề mà mọi người đang suy nghĩ và bàn luận.

Chúng tôi đã viết báo cáo vấn đề này để tìm hiểu suy nghĩ của quý vị và cộng đồng về một số vấn đề.

Có một số câu hỏi trong báo cáo vấn đề này.

Quý vị không cần phải trả lời tất cả các câu hỏi của chúng tôi.

Các câu hỏi của chúng tôi chỉ là để hướng dẫn.

Báo cáo vấn đề này có nội dung gì?

Ủy ban Điều tra Tối cao là gì?	4
Báo cáo vấn đề này nói về vấn đề gì?	5
Điều khoản tham chiếu	7
Những gì chúng tôi muốn biết thêm	9
Thái độ đối với tình trạng khuyết tật	13
Những trở ngại mà người khuyết tật CaLD phải đối mặt	15
Chúng tôi muốn lắng nghe ý kiến từ ai:	17
Quyền của người khuyết tật	18
Điều gì ảnh hưởng đến trải nghiệm của người khuyết tật?	20
Trẻ em và những người trẻ khuyết tật CaLD	21
Các câu hỏi khác để suy nghĩ	22
Làm thế nào để cho chúng tôi biết câu trả lời của quý vị	23
Chúng tôi sẽ sử dụng câu trả lời của quý vị như thế nào?	25
Danh sách các từ	26

Ủy ban Điều tra Tối cao là gì?

Ủy ban Điều tra Tối cao là cách chính phủ dùng để xem xét một vấn đề lớn.

Ủy ban giúp chúng tôi tìm ra những gì:

- sai trái
- chúng tôi có thể chỉnh sửa.

Ủy ban Điều tra Tối cao này là về cách những người khuyết tật trải nghiệm:

- **bạo hành** – khi ai đó gây tổn thương quý vị
- **ngược đãi** – khi ai đó đối xử tệ với quý vị
- **bỏ bê** – khi ai đó không giúp quý vị theo cách mà họ nên giúp quý vị
- **bóc lột** – khi ai đó lợi dụng quý vị.

Báo cáo vấn đề này nói về vấn đề gì?

Báo cáo vấn đề này viết về những người khuyết tật với khác biệt về **văn hóa và ngôn ngữ (CaLD)**.

Người CaLD:

- đến từ **các nền văn hóa** và nền tảng khác nhau
- nói các ngôn ngữ khác ngoài tiếng Anh.

Văn hóa của quý vị là:

- cách sống của quý vị
- cách quý vị suy nghĩ hoặc hành động hiện thời là do ảnh hưởng của lối sống lúc nhỏ
- tín ngưỡng của quý vị
- Điều gì là quan trọng với quý vị.

Người CaLD có thể có:

- cha mẹ sinh ra ở nước khác
- chuyển đến Úc gần đây
- sống ở Úc trong một thời gian dài.

Người CaLD có thể là **di dân**.

Nếu là di dân, quý vị sinh ra ở một quốc gia khác nhưng hiện tại quý vị đang sống ở Úc.

Người CaLD có thể đến Úc như **người tị nạn**.

Người tị nạn là người bị buộc phải rời khỏi đất nước của họ:

- vì bạo hành
- để họ có thể được an toàn.

Những di dân và tị nạn khuyết tật có thể gặp nhiều rủi ro hơn do:

- bạo hành
- ngược đãi.

Những di dân và tị nạn khuyết tật có thể đã có những trải nghiệm tồi tệ ở một quốc gia khác.

Những di dân và tị nạn khuyết tật có thể có những trải nghiệm tồi tệ:

- trong khi họ đi đến Úc
- khi họ đến Úc.

Một số người từ cộng đồng người khiếm thính nghĩ mình là CaLD.

Những người bị khiếm thính hoặc nghe không rõ:

- sử dụng ngôn ngữ riêng của họ - Auslan
- có nền văn hóa riêng, phong phú.

Các câu hỏi để suy nghĩ

Văn hóa của quý vị hiểu gì về khuyết tật?

Văn hóa của quý vị nói về khuyết tật như thế nào?

Văn hóa của quý vị bao gồm những người khuyết tật như thế nào?

Văn hóa của quý vị hỗ trợ người khuyết tật như thế nào?

Làm thế nào để văn hóa của quý vị chào đón những người khuyết tật?

Làm thế nào để khiến người khuyết tật cảm thấy họ thuộc về văn hóa của mình?

Làm thế nào để văn hóa của quý vị giữ an toàn cho người khuyết tật?

Điều khoản tham chiếu

Các **điều khoản tham chiếu** là danh sách những việc mà Ủy ban Điều tra Tối cao phải làm.

Các điều khoản tham chiếu của chúng tôi nói rằng chúng tôi phải:

- tìm hiểu thêm về cuộc sống của người khuyết tật CaLD
- nói chuyện với người khuyết tật CaLD
- để những người khuyết tật CaLD tham gia trong công việc của chúng tôi.

Chúng tôi sẽ đảm bảo lắng nghe kiến của những người khuyết tật CaLD để có thể hiểu:

- trải nghiệm của họ
- **những trở ngại** mà họ phải đối mặt
- những vấn đề ảnh hưởng đến họ.

Trở ngại là thứ ngăn quý vị làm điều gì đó mà quý vị:

- cần làm
- muốn làm.

Chúng tôi muốn hiểu những trải nghiệm của người khuyết tật CaLD như thế nào với:

- bạo hành
- ngược đãi
- bỏ bê
- bóc lột

Chúng tôi muốn hiểu những gì chúng tôi có thể làm khi người khuyết tật CaLD trải qua những điều này.

Các câu hỏi để suy nghĩ

Toàn thể cộng đồng nên làm gì khi người khuyết tật CaLD bị bạo hành hoặc ngược đãi?

Chính phủ nên làm gì khi người khuyết tật CaLD bị bạo hành hoặc ngược đãi?

Những gì chúng tôi muốn biết thêm

Chúng tôi muốn biết cộng đồng CaLD hiểu như thế nào về tình trạng khuyết tật.

Chúng tôi muốn nghe về những vấn đề mà người khuyết tật CaLD gặp phải.

Họ có thể đã phải đối mặt với những vấn đề này:

- trong quá khứ
- trong thời gian gần đây.

Điều này bao gồm khi họ:

- là đứa trẻ
- một thiếu niên
- một người lớn.

Chúng tôi muốn tìm hiểu về những điều tốt đẹp mà người khuyết tật CaLD làm trong cộng đồng của họ.

Chúng tôi cũng muốn tìm hiểu cách các cộng đồng CaLD có thể giữ an toàn cho người khuyết tật.

Chúng tôi muốn nghe về trải nghiệm của những người khuyết tật CaLD khi họ sử dụng:

- dịch vụ
- **hệ thống.**

Hệ thống là những thứ:

- kết nối với nhau
- làm việc cùng nhau.

Ví dụ, những người khuyết tật CaLD có thể sử dụng hệ thống y tế.

Hệ thống y tế bao gồm:

- bệnh viện
- bác sĩ
- dịch vụ chăm sóc sức khỏe
- dịch vụ sức khỏe tâm thần.

Người khuyết tật CaLD có thể sử dụng hệ thống giáo dục.

Hệ thống giáo dục bao gồm:

- giáo dục mầm non
- trường tiểu học
- trường trung học
- đại học
- những nơi khác mọi người đến để học.

Người khuyết tật CaLD có thể nằm trong hệ thống tư pháp.

Hệ thống tư pháp bao gồm:

- cảnh sát
- tòa án
- luật pháp
- nhà tù

Người khuyết tật CaLD có thể sử dụng các dịch vụ như:

- phương tiện giao thông công cộng
- dịch vụ dành cho người khuyết tật
- dịch vụ **chỗ ở**
- dịch vụ **việc làm**.

Dịch vụ chỗ ở cung cấp nhà cho người khuyết tật.

Việc làm có nghĩa là quý vị:

- có một công việc
- đi làm
- được trả tiền.

Dịch vụ việc làm giúp người khuyết tật tìm việc làm.

Người khuyết tật CaLD có thể sử dụng **Chương trình Bảo hiểm Người khuyết tật Quốc gia (NDIS)**.

NDIS là một cách mà người khuyết tật nhận được sự hỗ trợ mà họ cần.

Các câu hỏi để suy nghĩ

Quý vị có thể cho chúng tôi biết gì về chuyện người khuyết tật CaLD trải nghiệm như thế nào về:

- nạn bạo hành?
- ngược đãi?
- bỏ bê?
- bóc lột?

Quý vị có thể cho chúng tôi biết gì về trải nghiệm của những người khuyết tật CaLD là:

- di dân?
- người tị nạn?

Các trải nghiệm của phụ nữ khuyết tật CaLD là gì?

Phụ nữ khuyết tật CaLD gặp phải những vấn đề gì?

Người khuyết tật CaLD sử dụng dễ dàng như thế nào:

- các dịch vụ khác nhau?
- các hệ thống khác nhau?

Thái độ đối với tình trạng khuyết tật

Chúng tôi muốn biết thêm về **thái độ** của các cộng đồng CaLD đối với tình trạng khuyết tật.

Thái độ là những gì quý vị:

- suy nghĩ
- cảm nhận
- tin tưởng.

Các nền văn hóa khác nhau có thể có thái độ khác nhau về tình trạng khuyết tật.

Những thái độ này có thể là:

- tích cực
- tiêu cực.

Chúng tôi muốn biết thái độ ảnh hưởng như thế nào đến cách người khuyết tật CaLD tham gia vào cộng đồng của họ.

Toàn thể cộng đồng có thể có những thái độ tiêu cực về người khuyết tật CaLD.

Những thái độ này có thể ngăn cản những người khuyết tật CaLD:

- tham gia vào cộng đồng
- nhận được sự hỗ trợ và dịch vụ họ cần.

Cộng đồng có thể có những thái độ tích cực về người khuyết tật CaLD.

Những thái độ này có thể giúp những người khuyết tật CaLD:

- tham gia
- nhận được sự hỗ trợ và dịch vụ họ cần.

Các câu hỏi để suy nghĩ

Văn hóa của quý vị hoặc thái độ của toàn thể cộng đồng đối với người khuyết tật là gì?

Văn hóa của quý vị hoặc của toàn thể cộng đồng đối xử với người khuyết tật như thế nào?

Những trở ngại mà người khuyết tật CaLD phải đối mặt

Chúng tôi muốn nghe về những trở ngại mà người khuyết tật CaLD gặp phải.

Người khuyết tật CaLD có thể đối mặt với những trở ngại ngăn cản họ:

- nhận thông tin
- hiểu thông tin họ nhận được
- nhận hỗ trợ và dịch vụ đáp ứng nhu cầu của họ
- nhận được hỗ trợ và dịch vụ phù hợp với văn hóa của họ
- được đối xử công bằng và bình đẳng
- đưa ra **khiếu nại**.

Khi quý vị khiếu nại, quý vị nói với ai đó điều gì đó:

- sai trái
- không hoạt động tốt.

Các câu hỏi để suy nghĩ

Làm thế nào để người khuyết tật CaLD nhận được sự hỗ trợ và dịch vụ mà họ cần?

Người khuyết tật CaLD có thể sử dụng sự trợ giúp nào để đảm bảo họ nhận được sự hỗ trợ và dịch vụ họ cần?

Người khuyết tật CaLD gặp phải những trở ngại nào?

Người khuyết tật CaLD gặp phải những trở ngại nào khi họ cần nói với ai đó về:

- bạo hành?
- ngược đãi?
- bỏ bê?
- bóc lột?

Những người khuyết tật CaLD gặp phải những trở ngại gì khi họ khiếu nại?

Chúng tôi muốn lắng nghe ý kiến từ ai:

Chúng tôi muốn lắng nghe ý kiến từ:

- người khuyết tật
- người khuyết tật CaLD.

Chúng tôi muốn lắng nghe ý kiến từ:

- người trong gia đình
- những người chăm sóc và hỗ trợ
- các cộng đồng CaLD.

Chúng tôi muốn lắng nghe ý kiến từ:

- phụ nữ
- trẻ em
- di dân
- người tị nạn

Chúng tôi muốn lắng nghe ý kiến từ **các thế hệ** người khuyết tật CaLD khác nhau.

Một thế hệ là tất cả những người sinh ra và sống ở cùng thời điểm.

Quyền của người khuyết tật

Quyền là các nguyên tắc về cách mọi người phải được đối xử công bằng.

Công ước Liên Hợp Quốc về Quyền của Người Khuyết tật là một thỏa thuận giữa các quốc gia khác nhau.

Một số người gọi đó là CRPD

Trong báo cáo này, chúng tôi gọi là Công ước LHQ (UN Convention).

Công ước LHQ đặt ra các quyền của người khuyết tật.

Nó giải thích cách người khuyết tật nên được đối xử:

- công bằng
- bình đẳng.

Công ước LHQ nói rằng người khuyết tật có quyền sống không bị:

- bạo hành
- ngược đãi
- bỏ bê
- bóc lột

Công ước LHQ cũng nói về cách người khuyết tật CaLD có thể trải nghiệm bị **phân biệt đối xử**.

Phân biệt đối xử là khi ai đó bị đối xử tệ bạc vì điều gì đó ở họ mà họ không thể thay đổi.

Người khuyết tật CaLD có thể trải nghiệm bị phân biệt đối xử vì:

- chủng tộc của họ
- màu da của họ
- ngôn ngữ họ nói
- nơi họ đến
- những gì họ tin tưởng.

Điều gì ảnh hưởng đến trải nghiệm của người khuyết tật?

Người khuyết tật có thể có những trải nghiệm khác nhau dựa trên:

- tuổi
- giới tính - dù cơ thể họ là nam hay nữ
- **nhận dạng giới tính**
- xu hướng tính dục - người họ yêu hoặc bị thu hút.

Bản dạng giới của quý vị không phải là cơ thể quý vị là nam hay nữ.

Đó là về việc quý vị cảm nhận mình là một người như thế nào.

Nhận dạng giới tính của quý vị có thể là:

- nam
- nữ
- sự kết hợp của các giới tính này
- không theo giới tính nào.

Chúng ta thường nói LGBTQ+ khi nói về những người khác biệt về:

- nhận dạng giới tính
- khuynh hướng tính dục
- những người không có cơ thể đặc thù của nam hoặc nữ.

LGBTIQ+ là viết tắt của đồng tính nữ, đồng tính nam, song tính, chuyển giới, liên giới tính, các cá thể khác biệt (queer) và giới tính không rõ.

Các câu hỏi để suy nghĩ

Trải nghiệm của người khuyết tật CaLD có LGBTQ+ là gì?

Trẻ em và những người trẻ khuyết tật CaLD

Những người trẻ khuyết tật CaLD nói rằng họ có thể khó:

- yêu cầu hỗ trợ
- nhận các dịch vụ họ cần.

Điều đó có thể gây khó khăn cho cha mẹ của trẻ em và những người trẻ khuyết tật CaLD.

Họ có thể phải đối mặt với những thách thức khi cố gắng nhận được sự hỗ trợ và dịch vụ cho con cái của họ.

Một số gia đình CaLD không tin tưởng các dịch vụ của chính phủ.

Ví dụ: họ có thể đã có trải nghiệm tồi tệ với chính phủ trong:

- một đất nước khác
- nước Úc.

Điều này có thể ảnh hưởng đến người mà họ tin tưởng.

Các câu hỏi để suy nghĩ

Trải nghiệm của trẻ em và những người trẻ khuyết tật CaLD là gì?

Trẻ em và những người trẻ khuyết tật với CaLD phải đối mặt với những vấn đề gì?

Điều gì quan trọng đối với trẻ em và những người trẻ khuyết tật với CaLD?

Các câu hỏi khác để suy nghĩ

Người khuyết tật CaLD hy vọng gì cho tương lai?

Cộng đồng đang làm những việc tốt gì cho người khuyết tật CaLD?

Làm thế nào chúng ta có thể làm cho mọi thứ tốt hơn cho người khuyết tật CaLD?

Có điều gì khác chúng ta nên biết về người khuyết tật CaLD không?

Làm thế nào để cho chúng tôi biết câu trả lời của quý vị

Quý vị có thể gửi cho chúng tôi câu trả lời của mình cho các câu hỏi của chúng tôi:

- bằng cách email DRCEnquiries@royalcommission.gov.au
- gửi thư đến GPO Box 1422 Brisbane QLD 4001.

Hoặc quý vị có thể nói chuyện với chúng tôi qua điện thoại:

- **1800 517 199**
- **(07) 3734 1900**

Chúng tôi sẵn sàng trò chuyện từ Thứ Hai đến Thứ Sáu, từ 9 giờ sáng đến 5 giờ chiều.

Chúng tôi có thể hẹn giờ để nhận phản hồi của quý vị qua điện thoại.

Quý vị có thể cho chúng tôi biết:

- bằng văn bản
- bằng video
- qua bản ghi âm.

Quý vị có thể sử dụng:

- Tiếng Anh
- ngôn ngữ khác mà quý vị nói
- Ngôn ngữ Thổ dân và Cư dân đảo Torres Strait
- Auslan.

Chúng tôi muốn có câu trả lời của mọi người trước ngày 11 tháng 6 năm 2021.

Nhưng chúng tôi vẫn sẽ chấp nhận câu trả lời sau ngày này nếu quý vị cần thêm thời gian.

Chúng tôi sẽ sử dụng câu trả lời của quý vị như thế nào?

Tất cả các câu trả lời mà mọi người cung cấp cho chúng tôi sẽ giúp Ủy ban Điều tra Tối cao trong công việc của mình.

Chúng tôi có thể chia sẻ câu trả lời của quý vị:

- trên trang mạng của chúng tôi
- trong các báo cáo chúng tôi viết.

Nếu quý vị cho phép chúng tôi chia sẻ câu trả lời của mình, quý vị có thể yêu cầu chúng tôi không bao gồm:

- tên quý vị
- bất kỳ thông tin nào về quý vị.

Quý vị phải cho chúng tôi biết nếu quý vị không muốn chúng tôi chia sẻ câu trả lời của quý vị.

Danh sách các từ

Danh sách này giải thích ý nghĩa của các từ **in đậm** trong báo cáo này.

Nghĩa là các mẫu tự của những chữ này dày hơn và đậm hơn.

Ngược đãi

ngược đãi là khi ai đó đối xử tệ với quý vị.

Chỗ ở

Dịch vụ chỗ ở cung cấp nhà cho người khuyết tật.

Thái độ

Thái độ là những gì quý vị:

- suy nghĩ
- cảm nhận
- tin tưởng.

Trở ngại

Trở ngại là thứ ngăn quý vị làm điều gì đó mà quý vị:

- cần làm
- muốn làm.

Khiếu nại

Khi quý vị khiếu nại, quý vị nói với ai đó điều gì đó:

- sai trái
- không hoạt động tốt.

Khác biệt về văn hóa và ngôn ngữ (CaLD)

Người CaLD:

- đến từ các văn hóa và nền tảng khác nhau
- nói các ngôn ngữ khác ngoài tiếng Anh.

Văn hóa

Văn hóa của quý vị là:

- cách sống của quý vị
- cách quý vị suy nghĩ hoặc hành động hiện thời là do ảnh hưởng của lối sống lúc nhỏ
- tín ngưỡng của quý vị
- Điều gì là quan trọng với quý vị.

Phân biệt đối xử

Phân biệt đối xử là khi ai đó bị đối xử tệ bạc vì điều gì đó ở họ mà họ không thể thay đổi.

Việc làm

Việc làm có nghĩa là quý vị:

- có một công việc
- đi làm
- được trả tiền.

Bóc lột

Bóc lột là khi ai đó lợi dụng quý vị.

Nhận dạng giới tính

Bản dạng giới của quý vị không phải là cơ thể quý vị là nam hay nữ.

Đó là về việc quý vị cảm nhận mình là một người như thế nào.

Nhận dạng giới tính của quý vị có thể là:

- nam
- nữ
- sự kết hợp của các giới tính này
- không theo giới tính nào.

Thế hệ

Một thế hệ là tất cả những người sinh ra và sống ở cùng thời điểm.

Vấn đề

Vấn đề là một chủ đề hoặc vấn đề mà mọi người đang suy nghĩ và nói đến.

Di dân

Nếu là di dân, quý vị sinh ra ở một quốc gia khác nhưng hiện tại quý vị đang sống ở Úc.

Bỏ bê

Bỏ bê – khi ai đó không giúp quý vị theo cách mà họ nên giúp quý vị

Chương trình Bảo hiểm Người Khuyết tật Quốc gia (NDIS)

Chương trình Bảo hiểm Người Khuyết tật Quốc gia (NDIS) là cách mà người khuyết tật nhận được sự hỗ trợ mà họ cần.

Người tị nạn

Người tị nạn là người bị buộc phải rời khỏi đất nước của họ:

- vì bạo hành
- để họ có thể được an toàn.

Quyền

Quyền là các nguyên tắc về cách mọi người phải được đối xử công bằng.

Ủy ban Điều tra Tối cao

Ủy ban Điều tra Tối cao là tổ chức giúp chính phủ xem xét một vấn đề lớn. Ủy ban giúp chúng tôi tìm ra những gì:

- sai trái
- chúng tôi có thể chỉnh sửa.

Bản tóm tắt

Bản tóm tắt chỉ bao gồm những ý tưởng quan trọng nhất.

Hệ thống

Hệ thống là những thứ:

- kết nối với nhau
- làm việc cùng nhau.

Điều khoản tham chiếu

Các điều khoản tham chiếu là danh sách những việc mà Ủy ban Điều tra Tối cao phải làm.

Bạo hành

Bạo hành là khi ai đó làm tổn thương quý vị.